

Naročnina mesečna18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletna 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inzerate.

Podružnica:Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujege izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Telefon 4091-4095.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Ljubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Fillale:Novo mesto.

Vojno poročilo št. 1098

Napad na Bizerto in Suso

Devet nasprotnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Italijanska in nemška letala so napadla pristanišči Bizerta in Susa ter z bombami zadela sredstva za izkrcavanje in neko manjšo petrolejsko ladjo.

Pri ponovnih nasprotnih napadih na otok Pantellerijo, ki niso povzročili ne žrtve ne škode, je obrambno topništvo zabilo 5 strojev.

Drugi napadi na kraje na Sardiniji in Siciliji so poškodovali nekaj zgradb. Naša lovška letala so zbila v boju 2 letala, dočim sta 2 bombnika treščila na tla, zadeta od obrambnega topništva blizu krajev San Antioeo in Decimomannu.

Dvoje naših letal se ni vrnilo v oporišče.

Boji ob Kubanju se nadaljujejo

Po hudih borbah so bili Sovjeti krvavo odbiti - Nad Essenom je bilo sestreljenih 24 angleških bombnikov

Hitlerjev glavni stan, 28. maja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem delu kubanskega predmostja je sovražnik ves večerjšnji dan nadaljeval svoje z oklepnimi in letalskimi silami podprte napade. Po hudih izmenjavah se borbah, v katerih je naše letalstvo odločilno poseglo z močnimi silami, so bili Sovjeti krvavo vrženi nazaj.

Na ostalem vzhodnem bojišču je bilo mirno razen pri nekaterih uspešnih lastnih nastopih izvidniških in napadalnih oddelkov.

Nekaj lahkih angleških bombnikov je priletelo v sinočnjih večernih urah pod zaščito oblakov nad nemško državno ozemlje in metalo na nekatere kraje rušilne bombe. Sestreljena so bila tri letala. Preteklo noč je angleško letalstvo napadlo za-

padno nemško ozemlje, kjer je posebno v Essen u zaradi odvrgenih razdiralnih in zažigalnih bomb nastala večja škoda v stanovanjskih okrajih in na dveh bolnišnicah. Prebivalstvo je imelo izgube. Nočni lovi in protiletalsko topništvo so uničili po začasnih poročilih 24 sovražnih bombnikov.

Težka bojna letala so bombardirala pristanišči Bizerto in Suso ter dosegle zadetke na ladjah in pristaniških napravah.

Berlin, 28. maja. AS. Tudi včeraj so skupine nemškega letalstva napadle Sovjete, ki so prešli v ofenzivo na kubanskem mostišču. Več stotin bojnih letal in strmoglavcev je uspešno posegalo v kopenske boje, napadajoč tudi sovražne vojaške cilje v zaledju. Nemško letalstvo je tudi sicer na južnem in srednjem odseku bombardiralo sovražne kolone, avtomobile, postaje in proge. Po dosedanjih poročilih je bilo na kubanskem bojišču včeraj sestreljenih 18 sovražnih letal. Tako je bilo zadnja dva dni sestreljenih skupno 66 sovjetskih letal.

Vladar odlikoval japonskega borca

Rim, 28. maja. AS. Vladar je na Ducejev predlog podelil veliki križec vojaškega savejskega reda pokojnemu admiralu Jamamotu, poveljniku japonske mornarice, ki je pred nedavnim padel v boju.

Podelitev tega najvišjega odlikovanja, ki ga dovoljujejo, kakor je znano, samo ob posebnih in redkih okoliščinah, pomeni vse priznanje izrednim vojaškim vrlinam slavnega japonskega vojaka, ki je končal junaški odpor z žrtvijo lastnega življenja. Poleg tega je tudi otipljivo znamenje čustev in vzajemnosti med fašistično Italijo ter zavezniškim in prijateljskim japonskim narodom.

Solidarnost trojne zveze

Hitlerjev glavni stan, 28. maja. AS. Hitler je japonskemu cesarju poslal naslednjo brzojavko: »Velikansvo! V globokem občudovanju do junaških del vrhovnega poveljnika vašega brodomlja, velikega admirala Isoruka Jamamota, ter zaradi zgodovinske pomembnosti njegovih zaslug, ki si jih je pridobil v skupnem boju našega orožja, sem junaku, ki je umrl na polju časti, podelil viteški križ reda železnega križa s hrastovim listom in meči.«

Skupni cilji evropskih narodov

Berlin, 28. maja. AS. Pod naslovom »Evropa postaja kontinent obravnava narodnosocialistični dopis sedanjí položaj v Evropi. Različni narodi so se združili v enoto proti težki bogataško-boljševiški grožnji, ki je odločilno pomagala ustvariti enotno fronto različnih evropskih sil, ki so bile prej pod oblastjo razkrojevalnih evropskih vplivov. Ta solidarnost bo vedno večja, bo imela vedno večji pomen in se bo razvijala tudi v bodočnosti. Neumni načrti bogataških in boljševiških sil, nadaljuje dopis, ki slonijo na predpostavki brezpogojne kapitulacije osnih sil, jasno kažejo bolj ka-

kor vsi politični in diplomatski protokoli, kakšna je naloga vsakega evropskega naroda v sedanjí vojni. Torej je dolžnost vseh aktivno sodelovati za doseg skupnih ciljev: varnost delovnega življenja, prostega vsakršnega vmešavanja in premoči Angležev in kakršne koli oblike gospodarske ameriške diktature, ali kakršne koli boljševiške grožnje. Z eno besedo: ta skupni cilji je Evropa, katere posamezni narodi lahko svobodno delujejo in žive ter so deležni pravične razdelitve zemeljskih dobrin.

Sredozemsko bojišče je pripravljeno

in lahko z zaupanjem pričakuje bodoče dogodke

Berlin, 28. maja. Nemški vojaški opazovalci obračajo pozornost na sredozemsko bojišče. Zaenkrat še ni znano, če je washingtonska konferenca rešila glavno vprašanje zavezniške strategije: katero bojišče bo imelo prednost: Evropa ali Azija ali, če v primeru, da ni prišlo do rešitve, ni morda zmagnalo ameriško etaljšče, ki zahteva istočasni napad na obeh straneh. Razen majhnih izjem pa nemški vojaški opazovalci smatrajo, da je eno gotovo: velik poskus proti južnemu evropskemu bojišču, to je Italiji, Franciji in Balkanu. Vse te možnosti so podrobno in natančno proučene. Zaključek se glasi, da bojišče osnih sil lahko z velikim zaupanjem pričakuje dogodkov. Polkovnik von Olberg piše v listu »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da imajo nasprotniki v Afriki tri armade in znanle sile tako imenovane »svobodne Francije«. Vse to vojaštvo je bilo v zadnjih bojih trdo preizkušeno. Ker ti oddelki potrebujejo velikanske količine hrane, orožja in vojnega gradiva, bodo bodoče preskrbovalne količine jedva zadostale za kritje vrzeli v tej zavezniški vojski. Pisec nato še obdeluje neko

drugo vprašanje: sovražnikovo letalsko premoč. V zadnji dobi tuniške bitke je bilo angleško-ameriško letalstvo tako močno, da bi vsaj teoretično lahko branilo afriško obalo in pomagalo pri invaziji. Toda na nekaj se ne sme pozabiti: tudi nemški in italijanski bombniki so nešteto krat napadli Malto, pa vendarle niso mogli ustvariti pogojev za zasedbo tega otoka. Je pa še nekaj drugega: Francija in Italija imata veliko železniško omrežje, po katerem se lahko italijansko-nemške armade, ki so tako po številu kakor po oborožitvi močnejše od vsake invazijske armade, hitro prevažajo iz kraja v kraj. Velikega pomena bo tudi italijanska vojna mornarica, ki v Sredozemlju še vedno predstavlja veliko vojaško moč. Podobno velja tudi za Balkan. Zato polkovnik Olberg tako zaključuje: Ni razlogov za bojazen, da bi Sredozemlje postalo angleško morje, v katerem bi imel nasprotnik proste roke, dokler so severne obale tega morja v varstvu italijanskih in nemških oboroženih sil. Evropski življenjski prostor bo branjen v Sredozemlju z isto silo kakor na vseh drugih odsekih.

Veliki boji ob Kubanju

Berlin, 28. maja. AS. Po nekajdnevem odmoru so nemške postojanke na kubanskem mostišču postale predmet novih naraščajočih sovjetskih napadov. Vsi sovražni napori pa za povrstjo srečujejo zagrižen odpor nemških čet, ki že od februarja držijo te postojanke, ki trdno kljubujejo vsem sovražnim udarcem. Izvedelo se je, da sovražne sile, ki so doslej zamašle skušale zavzeti kubansko mostišče, znašajo pet armad. Tvorijo jih 36 divizij, 37 brigad, mnogo oklepnih brigad in dve letalski brigadi. Pri ponovnih neuspešnih napadih proti Novorosijsku ter na vzhodno krilo kubanskega mostišča, kakor tudi pri ponesrečenih izkrcavalnih poskusih ob močvirnem ustju reke Kubanj, je sovražnik pustil na bojišču samo zadnje tri mesece 20.000 mrtvih in nad 500 tankov. Dopolnilo k večeršnjemu vojnemu poročilu pravi, da so se zapazile na sovjetski strani že pred enim tednom obširne priprave, iz katerih se je dalo sklepati, da bodo Sovjeti znova napadli. Prihajanje novih sovražnih čet na bojišče, ka-

kor tudi zbiranje na določenih odsekih je bilo znak za to. Nemško topništvo pa tudi letalstvo je sovražnika pri tem neprenehoma že več dni napadalo. Uspeh teh velikih udarcev proti premikom sovražnih čet in proti njegovim preskrbovalnim kolonom, kakor tudi na kraje, kjer se pripravljala ofenziva, je bil lep, tako da so morali Sovjeti v nasprotju s svojimi dosedanjimi navadami zadnje čase premeščati svoje čete v nočnih urah.

Po močni topniški pripravi in z veliko uporabo močnih letalskih skupin je včeraj prešlo šest boljševiških pehotnih divizij s tremi oklepnimi polki pri Krimskaji v napad na nemške postojanke med Modavanskjem in Kijevskjem, dočim je sovražnik na južni strani kubanskega mostišča izvedel nekaj manjših razbremenilnih napadov. Boji so bili precej zagriženi in potekajo uspešno za nemško razvrstitev, ki je izločil nekaj manjših sovjetskih vdorov z mogočnimi protinapadi, pri katerih je bilo uničenih 50 sovražnih tankov.

Zahrbtni napadi na turško nevtralnost

Anglosasi bi radi potegnili v vojno Turčijo, ta pa je pripravljena tudi z orožjem braniti svojo nevtralnost

Berlin, 28. maja. Med drugim se je izvedelo, da je bila na konferenci v Washingtonu posvečena posebna pozornost vprašanju turške nevtralnosti, vprašanju, ki ga je treba rešiti pred invazijo. Zavezniki ne zahtevajo, da bi Turčija neposredno posegla v vojno, marveč da bi stopila v vojno kakor na primer Sofija, ki je dovolila nemškim četam prehod preko bolgarskega ozemlja. Pri tem gre vsekakor za živčno vojno, ki jo vodijo Anglosasi proti nekaterim državam, kjer bi radi dosegli svoje cilje. Dopisniški lista »Frankfurter Zeitung« piše: »Že nekaj časa prihaja desetine poročil na dan, da so turški nevtralni dnevi šteti. Radio Jeruzalem je na primer objavil, da je prišla ura odločitve. Turška vlada mora upoštevati novi položaj, ki je nastal po zmagi v Afriki. Isti radio je nato čez 24 ur poročal, da so angleški krogi v Kairu trdno prepričani, da se bo Turčija posredno ali neposredno udeležila vojne ob strani zaveznikov, tako da bo Balkan kmalu prizorišče bojev proti osnim silam.« Seveda ne manjka tudi drugačnih angleških poročil. Tako je londonski radio v bolgarsčini naznanil, da v Turčiji krožijo stalni glasovi o nemškem načrtu bliskovite vojne proti Turčiji. V Stockholm so vedeli včeraj povedati, da bo na osnovi Roosevelt-Churchillovih pogovorov na diplomatskem polju kmalu prišlo do daljnosežnih dogodkov, zlasti kar se tiče tesnega sodelova-

nja z Ankarom. »New York Times« celo piše, da je gotovo, da bo »Turčija kmalu stopila v vojno«. Tudi New York Herald Tribune je prinesel naslednji komentar: »Poročilo, da je turški poslanik prišel iz Londona v Ankaru, je vzbudilo pozornost v Berlinu. Nemci niso pozabili, da je Churchill šel iz Casablanca takoj v Turčijo; niso pozabili, da je Turčija nato z anglosasko pomočjo modernizirala svojo vojsko. Turška vlada je bila vedno pravočasna. Ona se bo udeležila vojne v trenutku, ko si bo gotova zmage. Ta trenutek je prišel. Izven dvoma je vsekakor, da je morala Nemčija v južnovzhodni Evropi zbrati čete, topove in letala in tanke, ki bi jih potrebovala drugje. To je morala storiti, ker ne ve, kaj bo storila Turčija, kateri sicer ni treba stopiti v vojno, lahko pa dovoli zavezniškim četam prehod preko svojega ozemlja.«

»Frankfurter Zeitung« piše, da je ta komentar zelo zanimiv in turški krogi pravijo o njem, da ima samo en cilj: kaliti odnose med Berlinom in Ankarom, kazati Nemcem, da igra Turčija dvojno vlogo in jih končno prisiliti, da bi zbirali vojaštvo ob bolgarski meji, to pa naj bi omogočilo Angležem, da bi Turke prepričali, da Nemčija res namerava napasti Turčijo. Toda vse to ni doseglo zaželenega učinka, kajti Turčija je trdno odločena varovati svojo nevtralnost proti vsakemu in tudi z orožjem, ako bi bilo to potrebno. Turčija mora biti nevtralna, ker drugače ne bi mogla končati velikega dela preporoda, začete od Atatürka. Zato ne bo šla v vojno razen, če bi bila prisiljena braniti svoje koristi. Agencija »Transocean« tudi poroča, o prisrčnem sprejemu, ki ga je bil deležen v Turčiji nemški časnikar Roman Gamotha in sicer potem, ko so skozi Turčijo potovali pustolovski boljševiki in angleški časnikarji. Njegov sprejem v Turčiji je bil odkrito prijateljski in ne bi mogel biti bolj prisrčen.

Pravi obraz boljševizma

Tajni dokument kominterne iz leta 1921

Rim, 28. maja. AS. Za lažje razumevanje trika o razpustu tretje internacionale je dobro poznati tajni dokument, ki ga je izdal »Osrednji izvršilni odbor kominterne 16. septembra 1921, v katerem so bili »enkrat za vselej« določeni pravi cilji, ki jih zasleduje boljševizem vsakokrat, kadar sklepa kake pogodbe z neboljševiškiimi vladami. Predvidevajoč sedanjí boljševiški trik je objavil ta dokument Giovanni Preziosi v reviji »La vita italiana«. Ta dokument se nanaša na prvi sporazum, ki ga je sklenil boljševizem z Združenimi državami, da bi odpravil lakoto v Rusiji, ki jo je sam povzročil. Ta sporazum je prešel v zgodovino pod imenom »Hooverjev sporazum«. Ta dokument je bil poslan vsem komunističnim strankam na svetu in je vseboval med drugim tudi naslednje: »Hoteč dobiti od evropskih in ameriških držav pomoč v živilih in blagu za rešitev sovjetskega prebivalstva, ki ga je zadela lakota, so sovjetske oblasti sklenile v Rigi sporazum z zastopnikom zahodnega kapitalizma. Ta sporazum bi se voditeljem komunizma utegnil zdeti kot opustitev mišljenja tretje internacionale, kot odpoved njenega namena, to je svetovne revolucije. Sovjetska vlada je morala skleniti sporazum, podpisan v Rigi in sicer prvenstveno zato, da bi rešila milijone mladih življenj, življenj bodočih borcev za svetovno revolucijo. Ko so sovjetske oblasti tako skle-

nile začasni mir z zahodnim meščanstvom in so se morale pod pritiskom najtežjih, skoraj brezupnih razmer trenutno upogniti, se sovjetska vlada in notranji komisar niti za trenutno ne odpovedujeta svojemu temeljnemu namenu: prižgati svetovno revolucijo po zmagi in uničenju kapitalističnega režima, rešiti svetovni proletarijat. Mir s kapitalisti je za zaveden proletarijat nemogoč. Mir bo prišel samo takrat, kadar bodo delavske množice strle zlate idole meščanstva, kadar bo moderni socialni red pokopan pod lastnimi ruševinami. Tovariši! Premirje ni mir. Mir s kapitalom je nemogoč. Tajni poziv so podpisali: predsednik izvršnega odbora tretje internacionale Zinovjev in člani odbora: Sirola, Bukarin, Popov, Fried, Arnold, Lckay.

Anglosasi v velikih težavah

»Treba je delati hitro, da se demokracije v dolgi vojni ne bodo izčrpale ali celo spile«

Buenos Aires, 28. maja. Januarja 1942 sta se Anglija in Amerika odločili, da bosta premagali najprej Evropo, nato pa prenesli vojno v Azijo. Takrat so Združene države prevzele obrambo Tihiga morja. Ta obramba je po padcu Singapura dovedla do izgube Indokine. Churchill še danes vzdržuje takratno stališče, da je najprej treba ukloniti Nemčijo, kajti poraz Nemčije bi pomenil tudi siguran propad Japonske, dočim poraz Japonske sam po sebi še ne bi dovedel do poraza Nemčije. Toda Churchill je pripeljal v Washington tudi Wawella, kar pomeni, da še vedno razpravljajo ali naj se da prednost Evropi ali Aziji. Tudi Anglija priznava, da je treba okrepiti azijsko bojišče. Zakaj? Japonska ofenziva na mejah Birme zaradi neugodnega letnega časa ni verjetna, pač pa suneč proti jugu. Bojazen za Avstralijo sta izrazila ameriški general Mac Arthur in avstralski ministrski predsednik Curtin. Japonci so se tudi izurili v bojih po džungli in imajo tudi številčno premoč proti Kitajski. Angleže to najbolj žuli. Na vsak način je treba takoj pomagati čungkiški Kitajski, kajti tamkajšnji položaj je obupen. Angleška indijska armada ne more pomagati Kitajski, kar Churchill utemeljuje z izgovori na zemljepisni položaj, pač pa napoveduje povečanje letalske vojske v Vzhodni Aziji. Letalska vojska proti Japonci

30.000 Kitajcev obkoljenih

Iz nekega japonskega oporišča v Hunanu, dne 28. maja. AS. Na južnem odseku Hišanga ob izlivu reke Jangce je obkoljenih 30.000 čungkiških vojakov, ki tvorijo 18. Čaugkajškovo armado. Poročila pravijo, da Japonci napredujejo in pritiskajo kitajske sile od severa in juga.

Avstralija zastopa poljske koristi v Rusiji

Rim, 28. maja. AS. Poljska begunska vlada je pooblastila Avstralijo, naj varuje poljske koristi v Rusiji zaradi ustitavitve diplomatskih zvez med Poljaki in Sovjeti. Ta dogodek je značilen. Pričakovati je bilo, da bo po prelomu med vlado generala Sikorskega varstvo poljskih koristi zaupano Angliji kot poglavitni zaveznici in veliki zaščitnici Poljske, ali pa vsaj Združenim državam. Toda dejstvo, da se je poljska begunska vlada zatekla po pomoč k Avstraliji, kaže po eni strani, da Poljaki nimajo več zaupanja ne v Anglijo ne v Združene države, po drugi strani pa zlasti, da Anglija in Amerika nista nič več pri volji, da bi skrbeli za poljske koristi. Vse to pa dalje še potrjuje resnico, da rusko-poljsko nasprotje povzroča hudo zadrego med angleškimi in ameriškinimi državniki, ki se zdi, da so se končno odločili pustiti Poljske, naj se sami izmazujejo iz zadrege. Ni namreč moči zlahka razumeti, kakšno pomoč bi lahko dobili od Avstralije. To dejansko pomeni, da so Poljaki zdaj na milost in nemilost prepuščeni Stalinovi volji.

pa je mogoča le iz sibirskih letališč. Za to rešitev pa obstojata samo dve možnosti: ali je treba najprej likvidirati Evropo, tako da bi imela Sovjetska zveza varen hrbet in bi lahko dala na razpolago svoja sirska letališča, ali pa je treba istočasno voditi močno letalsko vojno v Evropi in Vzhodni Aziji in v tem primeru morajo Sovjeti prav tako prepustiti svoja letalska oporišča anglosaskim zavezniškim za napade na Japonsko.

Churchillov govor pa vsebuje še neko drugo pripombo: Churchill je dejal, da je vojna polna skrivnosti in presenečenj, tako da brezkončno zavlavljanje vojne vsebuje nevarnost vedno novih zapletenj. Nadaljevanje vojne nad pet let z velikanskimi izdatki bi po Churchillovem mnenju dovedlo do izčrpanja demokracij ali celo do spora med njimi. Rooseveltova in Churchillova želja je čimprej se sestati s Stalinom. Davies in Litvinov sta potovala v Moskvo zato, da bi pritisnili na rdečega carja. Še preden je Churchill namigaval na nevarnost razdora med demokracijami, je ameriški senator Chandler opominal, naj se hitro začne ofenziva proti Japonci, »dokler bomo imeli še zaveznike; kajti Sovjetska Zveza ne kaže nikake volje za vojno proti Japonci in če bi Anglija zmagnala v Evropi, bi demobilizirala in pustila Združene države same v vojni.« (L'Ultimo Notizie)

Bukarešta, 28. maja. AS. Velik prispevek romunskega junaštva v vojni proti boljševikom je dobil poseben poudarek, ko je romunsko vrhovno poveljstvo včeraj objavilo seznam generalov, ki so padli na bojišču, medtem ko so vodili svoje divizije in brigade na zmagovitih pohodih od Pruta pa do Odese, Kerča, Kavkaza in do Staligrada. Navedena so imena 25 generalov, od teh trije divizijski poveljniki, 8 poveljnikov pehotnih brigad, 5 poveljnikov konjeniških brigad in 9 poveljnikov topniških brigad, ki so z junaško žrtvijo dokazali, kako velikanski je bil romunski prispevek na vzhodnem bojišču, in sicer od preprostih vojakov pa do generalov. Vsem naštetim generalom je bilo po smrti podeljeno najvišje romunsko odlikovanje za vojaško hrabrost, križec reda Mihaela junaka.

ČASNA EGIPTOVSKEGA
PODKRALJA

U. Mionl 41

Jožef nima nobenega vzroka več še dalje mučiti brate; poleg tega ni mogel brzdati svojega ginjenja in požirati solz, ki so mu tekale v grlu.

Trenutek, da se da spoznati, je napočil. Zato ni hotel imeti priči in ukaže vsem oditi: »Samo judje naj ostanejo.«

»Odpeljemo jetnika s seboj?« vprašajo vojaki.

»Razorožite ga in pustite pri njih.«

Zaprepaščeni so ubogali. Nihče se ni drznil ustavljati razen velikega dvorjanika. Ta bratom ni preveč zaupal, zato reče Jožefu:

»Bodi previden.«

Jožef se nasmehne in namigne tudi zvestemu dvorjaniku, naj odide. Ta se le nerad umakne. Tako je bil radoveden dobri veliki dvorjanik in izid ga je zelo zanimal. Zakaj je podkralj uprizoril to igro?

Ko so vsi odšli, odstrani Jožef krinko in začne ihteti tako glasno, da ga je bilo slišati v sosedne sobe. Vpraša nato brate v njihovem domačem narečju:

»Ali me poznate?«

To narečje v zvoku njegovega glasu... Niso ga spoznali, marveč ugani... Toda ne... ni mogoče! On ubog suženj, zdaj mogočen podkralj!... Stali so osupli, iznenadeni, z odprtimi usti in niso mogli odgovoriti.

On nadaljuje:

»Jaz sem Jožef!« In poln neizmerne sinovske ljubezni vpraša: »Moj oče še živi?«

Strah, da niso morda govorili resnico, da je njegov oče umrl, katerega ne bo nikoli več videl, ga še ni opustil.

Niso mu odgovorili na vprašanje, tako so bili preplašeni.

Jožef! Njihov brat Jožef! To ime jim je vse odkrilo, zato so se preplašili. Edino Benjamin je drhtel radosti. Njegov brat, sin njegove matere, katerega je oče objokaval kot izgubljenega! Ostali so bili pa prestrašeni. Jožef, katerega so tako sovražili, grdo z njim ravnali, topli, vrgli v vodnjak; Jožef, katerega so bili prodali v sužnost in se niso dali omeščati njegovim solzom; Jožef ni zdaj le prost, marveč celo podkralj Egipta in oni so našli pri njem milost. Zelo jih je strah prevzel. Jožef se bo strašno maščeval. Videli so se okovane v klade, kako grdo ravnajo z njimi, jih mučijo, obsodijo na smrt, umore...

Niso si upali prositi milosti. Bili so preveč prepričani, da jim ne bo mogel niti hotel odpustiti. Preveč so ga bili razžalili.

Kako so se pa začudili, ko jim on prijazno reče:

»Vstanite in se približajte.«

Ubogali so nekako samohotno in ko so bili blizu njega, jim reče:

»Jaz sem zares Jožef, vaš brat, ki ste ga vi prodali v Egipt. Ne bojte se; ne bom vas kaznoval zato. Bog je tako hotel, ker me je za vašo rešitev poslal pred vami v to deželo. Kajti že dve leti je, ko se je začela lakota v deželi in bo še pet let, ko ne bo mogoče ne orati ne žeti.

In Gospod me pošilja vam, da ostanete na zemlji in boste imeli hrane za življenje.«

Na ta način je skušal opravičiti krivdo bratov in poln razlivačoje bratovske ljubezni, katere gotovo niso zaslužili; primerjal je lastno slabost z njihovo rešitvijo.

Bog ga je hotel v Egiptu, ne le v korist te dežele, ampak še posebno za korist dežele njegovih dragih. Ako bi on ne bil prišel v Egipt, čeprav v poniževalnem položaju kot suženj, ne bi bil mogel razložiti Faraonovih sanj, egipčanske žitnice ne bi bile polne in niti Egipčani, niti Jakobovi sinovi bi se ne bili imeli s čim nasititi. Vsi bi bili od pomanjkanja umrli.

Toda ker bratje, čeprav so gledali stvari v tej luči, niso mnogo zmanjšali svoje krivde niti niso bili prepričani, da so s tem storili bolj dobro kot slabo, ko so brata prodali, nadaljuje:

»Ne po vašem namenu, ampak po božji volji sem bil poslan semkaj in postavljen Faraonu za gospodarja vse njegove hiše in poglavarja vsej egipčanski deželi. Hitro idite k mojemu očetu. Lahko pošljem odposlanca, pa je bolje, da greste vi sami. Recite mu: »Tvoj sin Jožef živi in tole ti naroča povedati: Bog me je postavil za poglavarja vsej egipčanski deželi; pridi k meni, ne mudi se. Prebival boš v gasenski deželi in boš blizu mene ti in tvoji sinovi in sinovi tvojih sinov, in črede in tvoja živina in vse, kar imaš in jaz bom podaril to deželo tebi in tvojim sinovom, mojim bratom in sinovom mojih bratov, ker vsa egipčanska zemlja je moja in jaz jo lahko dam komur hočem. Tukaj vas bom živil, zakaj še pet let bo lakota, da ne pogineš ti in tvoja hiša in vse, kar imaš.«

»Glejte, kar vaše oči in oči mojega brata Benjamin vidijo in kar moja usta govore, ni od podkralja, ampak vašega brata. Zaupajte mi tedaj in se ne bojte. Povejte očetu o vsej moji slavi in o vsem, kar ste videli v Egiptu; podvizajte se in ga pripeljite k meni.«

Ker ni mogel več zadrževati prekipelajočega bratovskega čustva, je stopil s prestola, nežno objel Benjamin, svojega brata, in jokal od veselja. Benjamin je tesno objel brata, ki ga je tolikanj ljubil in ga že objokoval za mrtvega, pa ga je zdaj našel. V svojem mladem srcu je čutil nekaj srda na brate, ki so ga bili prodali; oni so bili krivi, da je bil oropan prav od detinstva čustva in nežne ljubezni ljubljene brata. Toda Jožef je odpustil in tudi on ni hotel zaostati. Premagal se je in odpustil.

Bratje so motrili oba, ki sta, tesno objeta, jokala in niso vedeli kaj reči. Prosti Jožefa odpuščanja? Niso upali; njihova krivda je bila prevelika. Ali jim je zares odpustil ali pa govori tako, da bi jih sladko omamil, pozneje pa strogo kaznoval? Nemožeče se jim je zdelo, da bi jim Jožef odpustil. Niso se mogli tolažiti s takim odpuščanjem. Bili so vsi pod vtisom velike postave o maščevanju, ki je tedaj vladala, strašne postave zadoščenja. Oko za oko, zob za zob, življenje za življenje. Prodali so bili Jožefa; on jih bo tudi usušnil, prodal, ubil...

Jožef je objemal in poljubljal Benjamin; toda Benjamin je bil nedolžen: on se ni udeležil nesramne kupčije, ni bil prodal brata. Oni pa...

»Crawla« so se učili od Indijancev in od starih Grkov

Kopalna sezona, ki se je te dni pričela, vabi spet stotere prijatelje sončenja in plavanja pod vedro nebo. Zdal, ko je ob obalah voda, zlasti pa v kopalniščih zopet živahno, ne bo odveč, če se seznanimo z nekaterimi zanimivostmi plavalnega športa. Preden se posreža plavalna društva v živ žav ob vodah, so imeli ljudje le malo pojma o hitrih načinih plavanja; prevladovali so tako imenovani živaleki načini premikanja po vodi. Odrasli so plavali večinoma po žabje, otroci pa so pasje. Le tu pa tam ste videli izkušenejšega kopalca, ki se je postavil a plavanjem na hrbtu ali s potapljanjem.

Sportna društva so zanesla tudi med življenje kopalcev novega duha in pobude. Prve plavalne tekme so bile na Ljubljani, prvo plavalno šolo pa so ustanovili šele tedaj, ko so otvorili v Ljubljani športno kopalnico Ilirije. Približno pred 15 leti je nastopila doba, ko je prišel tudi pri nas crawl v modo. Ilirija je najela strokovne učitelje, ki so naučili našo mladino lepega tekmovalnega plavanja. Tekmovaleci so opustili stare načine mornarskega, bočnega in hrbtnega plavanja, oprijeli pa so se crawl v trebušni in hrbtni legi; v zadnjih letih so se začeli uriti tudi v metuljku, ki pomeni tehnično izboljšanje prenosa plavanja. Medtem ko se je naša prva generacija tekmovalcev ponašala še z violino (bočno plavanje) in z germanya slogom, lahko rečemo o današnji mladini, da teh načinov skoraj ne pozna več.

Po kratkih letih urjenja so se povzpeli naši tekmovalci med najboljše v Evropi. To velja zlasti za glavne načine plavanja, pa tudi za skoke v vodo; samo v waterpolu še nismo dosegli mednarodne stopnje. K splošnemu napredku plavalnega športa je pripomogla zlasti plavalna šola Ilirije, ki je v mladinskih tečajih izurila letno po več sto plavalcev. Z razmahom plavalnega športa smo dobili tudi prvi slovenski učbenik plavanja (»Crawla, preno in hrbtno plavanje«), Gasileška zveza pa je izdala knjižico o reševalnem plavanju.

Crawl je še vedno v modi in se ga radi učijo tudi kopalci, ki nimajo namena tekmovali. Zanimivo bo zvedeti, da si najhitrejšega sloga plavanja niso izmislili športni strokovnjaki; crawlu podobno plavanje opazimo že na starih slikah, ki potrjujejo, da so ga poznali že Asirci in Grki pred Kristusovim časom.

Tudi dandanes vemo za primitivne narode, da plavajo neke vrste crawl, čeprav še ni pridrlo do njih podobno športno gibanje. O Indijancih ob Rio Madeira poročajo, da se premikajo po vodi na ta način, da brajo z nogami kakor pri crawlu in da izvajajo tudi z rokami podobne gibe. Naj omenimo še avstralske plavalce, o katerih čitamo, da so v vodi nenavadno pretni. Nekateri plavajo z desko v rokah ter brajo z nogami gor in dol, nekateri pa tudi brez deske.

O Japoncih vemo, da so se povzpeli v teku zadnjih 15 let med svetovne prvake v plavalnem športu. Čeprav so se Japonci naučili manskate športne panoge od Evropejcev in Amerikancev, vendar ne velja to za plavanje. Na olimpijskih igrah v Los Angelesu so nastopili z zanimivo točko, pri kateri so pokazali 700 letni razvoj plavalnega športa na Japonskem. Znamenje, da imajo veliko vodno športno tradicijo in da njihovi mednarodni uspehi v plavanju niso samo slučajni.

V Evropi je crawl razmeroma še zelo mlad. Prvič so ga videli v Hamburgu leta 1906. Takrat se je udeležil nemških plavalnih tekem tudi Avstralec Cecil Healy, ki je prvič pokazal »dihanje pod vodo«, graciozno veslanje z rokami, pa urno strženje z nogami. Gledalci so bili navdušeni, dosežen čas pa se jim je zdel naravnost fantastičen.

Healy, ki so ga imenovali plavalno čudo, je preplaval 100 m v 71,6 sek. To je bil pravi triumf novega plavalnega sloga, in Healy je moral vedno iznova v vodo, da pokaže zdaj delo z rokami, zdaj izdihavanje pod vodo, zdaj strženje z nogami, ki daje osnovno hitrost.

Šest let pozneje so slavili olimpijske igre v Stockholmu. Tudi takrat — to je bilo leta 1912 — sta bila prsni in hrbtni crawl še za manskoga novost, ki jo je prvič videl. Naj omenimo samo tri izide, ki so jih takrat dosegli:

100 m prosto: Kahanamoku, Amerika, 1:03,4;
100 m hrbtno: Heber, Amerika, 1:21,4;
200 m prsno: Bathe, Nemčija, 3:01,4.

Slovenci smo začeli s sistematičnim plavanjem šele l. 1929.; že v prvih dveh letih urjenja pa so naši plavalci tako napredovali, da so dosegli mnogo boljše čase od onih, ki so l. 1912. zadostovali za olimpijsko prvenstvo v Stockholmu.

Šest let pozneje so slavili olimpijske igre v Stockholmu. Tudi takrat — to je bilo leta 1912 — sta bila prsni in hrbtni crawl še za manskoga novost, ki jo je prvič videl. Naj omenimo samo tri izide, ki so jih takrat dosegli:

100 m prosto: Kahanamoku, Amerika, 1:03,4;
100 m hrbtno: Heber, Amerika, 1:21,4;
200 m prsno: Bathe, Nemčija, 3:01,4.

Slovenci smo začeli s sistematičnim plavanjem šele l. 1929.; že v prvih dveh letih urjenja pa so naši plavalci tako napredovali, da so dosegli mnogo boljše čase od onih, ki so l. 1912. zadostovali za olimpijsko prvenstvo v Stockholmu.

Šest let pozneje so slavili olimpijske igre v Stockholmu. Tudi takrat — to je bilo leta 1912 — sta bila prsni in hrbtni crawl še za manskoga novost, ki jo je prvič videl. Naj omenimo samo tri izide, ki so jih takrat dosegli:

100 m prosto: Kahanamoku, Amerika, 1:03,4;
100 m hrbtno: Heber, Amerika, 1:21,4;
200 m prsno: Bathe, Nemčija, 3:01,4.

Slovenci smo začeli s sistematičnim plavanjem šele l. 1929.; že v prvih dveh letih urjenja pa so naši plavalci tako napredovali, da so dosegli mnogo boljše čase od onih, ki so l. 1912. zadostovali za olimpijsko prvenstvo v Stockholmu.

Šest let pozneje so slavili olimpijske igre v Stockholmu. Tudi takrat — to je bilo leta 1912 — sta bila prsni in hrbtni crawl še za manskoga novost, ki jo je prvič videl. Naj omenimo samo tri izide, ki so jih takrat dosegli:

100 m prosto: Kahanamoku, Amerika, 1:03,4;
100 m hrbtno: Heber, Amerika, 1:21,4;
200 m prsno: Bathe, Nemčija, 3:01,4.

Slovenci smo začeli s sistematičnim plavanjem šele l. 1929.; že v prvih dveh letih urjenja pa so naši plavalci tako napredovali, da so dosegli mnogo boljše čase od onih, ki so l. 1912. zadostovali za olimpijsko prvenstvo v Stockholmu.

Koledar prvenstvenih tekem

V nedeljo, dne 30. maja: Igrišče Ljubljane: ob 9.30 Vič : Ljubljana (mladina), ob 10.30 Zabajak : Vič (rezerva), ob 14. Dopolavoro t. t. : Mladika (rezerva), ob 15.15 Zabajak : Mladika (II. razred), ob 17 Dopolavoro t. t. : Hermes (I. razred). Službujoči odborniki Zorko Franjo. — Nogometni spored na igrišču Mladike: ob 10.15 Mladika : Hermes (mladina). — Spored na igrišču Marsa: ob 10 Dopolavoro t. t. : Mars (mladina).

Koledar prvenstvenih tekem v nedeljo 6. junija: I. razred: Ljubljana : Mars, II. razred: Vič : Mladika, rezerve: Ljubljana : Mars, Mladika : Korotan, Hermes : Vič, Tobačna tovarna : Zabajak; mladinske tekme: Ljubljana : Tobačna tovarna, Hermes : Vič, Mars : Zabajak. Službujoči odborniki Markič Slavo.

Na svoji zadnji seji je Nogometna zveza verificirala tekme pretekle nedelje in je protest Dopolavora t. t. proti verifikaciji prvenstvene tekme z Marsom, ki je bila odigrana 9. maja in je končala z rezultatom 4:2 v korist Marsa, zavrnila. Tako je bila tudi ta tekma verificirana.

Najboljši ljubljanski strelec. Čitateljem, ki jih zanimajo športne številke, objavljamo listo najboljših strelcev I. razreda domačega nogometnega prvenstva: Kroupa 5, Hacler 4, Lah in Slamič po 3, Zajec, Bertonec in Nagode po 2, Piskar, Marn, Sočan, Zigon, Januš, Brodnik, Aljančič, Zupan in Pelicon pa so zabili po 1 gol.

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob težki izgubi našega nepozabnega

Martina Jermána

trgovca

mu poklonili krasnega cvetja in vencev, in vsem, ki ste na kateri koli način počastili njegov spomin — naša srčna zahvala!

Posebna zahvala bodi gospodom zdravnikom in častitim sestram usmiljenkam za njih požrtvovalen trud in nego ob boleznih ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Sveta maša zadušnica bo v soboto, dne 29. maja 1943, ob 8 zjutraj v župnijski cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, Trbovlje, Litija, Sarajevo, dne 28. maja 1943.

Zalujoča soproga **Angela**,
hčerka **Dora** in sorodstvo.

Umrl nam je po kratki mučni bolezni naš ljubljani soprog, skrbni oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

JAKOB BEZLAJ

poštni zvanik v pokoju

v četrtlek, dne 27. maja 1943. v 74. letu starosti, previden s tolažili svete vere. — Pokopali ga bomo v nedeljo, dne 30. maja 1943, ob treh popoldne iz kapelice sv. Petra na Zalah k Sv. Križu.

Ljubljana, Padova, 28. maja 1943.

Zalujoči: Terezija, soproga,
Iva, Stane, Dolle, Pavle, Jožefa, otroci;
snahe, vnukinje in sorodstvo

Prodamo

»Florida«

krema Vas obvaruje pri sončenju peg in opeklin, pri tem pa dosežete krasno polt. Dobl se poved.

Obrt

Zaklonsišča

sklece, načrte, ureditev, prevzema gradbeno podjetje proti nizkemu honorarju. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Podjetje 3581«.

Selma Lagerlöf:

Stara Agneta

Po gorski stezi navzdol je stopala z majhnimi, opotekajočimi se koraki stara žena, suhljata in majhna, z bledim in uvelim obrazom, ki pa ni bil trd in razbrzdan. Na sebi je imela dolg plašč in nabrano čepico, v roki pa masno knjižico in vejico sivke.

Imela je kočo visoko gori na skalah, kjer ni raslo nobeno drevo več. Stala je prav na robu širokega ledenika, ki je spuščal svojo ledeno strujo od zasneženega gorskega vrha v dolino. Tam je starka bivala čisto osamljena, kajti vsi njeni so ji že zdavnaj pomrli.

Bila je nedelja in ženica se je vračala iz cerkve. Ampak le kako je od tega prišlo: pot je ni navdala z veseljem, temveč z bridkostjo. Župnik je govoril o smrti in o pogubljenih; to jo je presunilo. Nenadoma se je spomnila, da je v svoji mladosti slušala pripovedovati, da se mnogi pogubljeni mučijo v večnem mrazu na gorskem vrhu nad njeno kočo. In v spomin ji je prihajala zgodba za zgodbo o teh, ki morajo bloditi po ledu, o teh neumrljivih sencah, ki jih preganjajo gorski vetrovi.

In tedaj jo je nenadoma popadla globoka groza pred goro in zazdelo se ji je, da leži njena koča strašno daleč tam gori. Če bi se tisti, ki tavaljo tam gori po ledeniku, nenadoma odpravili navzdol! In ona je tako sama...

Pri besedi »samar« so se njene misli obrnile v še žalostnejšo smer. Zdal je padla spet v sredo skrbi, ki jo je razjedala vse dni. Težko je občutila, da mora bivati tako daleč od ljudi.

»Stara Agneta,« je rekla glasno sama pri sebi, kot se je navadila tam gori v samotni, »posedaš v svoji koči in predeš, predeš. Dan za dnem se moraš truditi in ubijati, da ne pogineš od gladi. Toda ali je en sam človek vesel, da živi? En sam človek, stara Agneta?«

Če bi še živel kdo od tvojih, potem bi že bilo. Če bi prebivala spodaj v vasi, bi gotovo vsaj eden bil vesel tvojega življenja. V svoji revščini bi seveda ne mogla imeti ne psa, ne mačke, toda vsaj streho bi lahko ponudila popotnemu beraču. Ne bi ti bilo treba prebivati tako daleč od velike ceste, stara Agneta. Če bi mogla vsaj enkrat samkrat ponuditi žejnemu popotniku požirek vode, pa bi vedela, da si še za kakšno rabo.«

Pa je vzdihnila in si dejala, da po njeni smrti niti tiste kmetice, ki ji dajejo zdaj lan v prejo, ne bodo žalovale za njo. Saj je vendar poskušala svoje delo opraviti kot je treba, toda gotovo je mnogo takih, ki bi še boljše naredile. In solze so ji prišle v oči, ko je pomislila, da si bo morda mislil gospod župnik, ki jo je doslej v vseh teh letih videl v cerkvi vedno na istem mestu, da je čisto vseeno, ali sedi tam ali ne. »Prav tako sem kot mrlič,« je rekla, »nihče ne vpraša po meni. Prav tako dobro bi bilo, če bi legla in umrla. Saj sem že kar zledenela v svoji mrzli samoti, srce mi je zledenelo, tako je.«

O, ti ljuba moja, o, ti ljuba moja,« je dejala, »če bi me tukaj vsaj eden potreboval, potem bi se že našlo še kaj toplote v stari Agneti. Ali naj divjim kozam nogavice pletem in svizcem postiljam? To ti povem,« je rekla in iztegnila svojo roko proti nebu, »moraš mi preskrbeti nekoga, ki me bo potreboval, sicer bom legla in umrla.«

Tedaj ji je prišel naproti nek velik, resen

menih. Ker je videl, kako je potrta, se ji je pridružil in starka mu je pripovedovala o svoji nesreči. Rekla je, da ji je zmrznilo srce v prsih in da bo postala kakor tisti tavajoči po ledeniku, če ji Bog ne bo podaril nečesa, za kar bi mogla živeti.

»To pa Bog lahko stori,« je rekel menih.

»Ali ne vidiš, da je Bog tu gori čisto brez moči?« je odvrnila stara Agneta. »Tukaj ni drugega kot mrzla, prazna puščava.«

Vedno više sta prihajala. Po rebreh je mehko ležal mah, po poti so se razprezale gorske rastline s kosmatimi listi, pred njima je stalo visoko gorovje s svojimi skalami in prepadi, snežnimi in ledeniki tako grozeče in težko, da je človeku kar prsi stiskalo. Tedaj je menih opazil tik pod ledenikom kočico stare Agnete.

»Oh,« je rekel, »tu torej stanuješ? Tukaj pa vendar nisi sama, dovolj družbe imaš. Kar pogledaj!«

Menih je staknil kazalec in palec ter ju poudržel starki pred levo oko, proseč jo, naj se ozre po gorah. Toda stara Agneta se je obotavljala in zaprla oči.

»Če je tam kaj videti, potem nočem ničesar uzreti,« je dejala stara Agneta. »Bog nas obvaruj, Bog nas obvaruj! Kar grozno zna biti tukaj.«

»No, potem pa z bogom,« je rekel menih. »V drugo ti bo težko najti priliko, da bi videla kaj takega.«

Starka je postala radovedna, pa je odprla oči in pogledala na snežišče. Spočetka ni videla nič posebnega, potem pa je začela opazati, kako se tam gori nekaj premika. Videla je, kako se nekaj belega premika na belem snegu. Kar je imela spočetka za megle in izparine in modrikasto barvo snega, so bile množice pogubljenih, ki so se mučile v večnem mrazu.

In mala mamka je strmela in trepetala kot trepetlika. Vse je bilo tako kot so stari pripovedovali v svojih pripovedkah. V nedopovedljivem trpljenju in grozi so romale tam gori množice mrtvih. Večina jih je bila ogrnjena v nekaj dolgega, belega, vsi pa so imeli gole noge in nepokrite glave.

Nestevilne množice so jih bile. Čim dalje je gledala, tem več jih je prihajalo. Nekateri so stopali ponosno in vzravnano, drugi so bili združeni kot bi plesali preko ledenika, toda starka je videla, da si prvi kot drugi ranjujejo svoje noge na konicah in robovih ledu do krvi.

Bilo je prav tako kot v pripovedkah. Videla je, kako se neprestano družijo, kot bi se hoteli medsebojno ogreti, pa se nato nenadno spet ločijo, prestrašeni zaradi mrtvaškega mraza, ki ga izžarevajo njihova telesa. Bilo je kot bi iz njih prehajal mraz na goro, da so oni tisti, ki ne dajo snegu, da bi se raztopil in meglam, da bi se ogrele.

Toda vsi se niso premikali; nekateri so stali tiho v zmrznjeni okamenelosti in zdelo se je, da stoje tako že leta in leta, kajti sneg in led sta se nagromadila okoli njih, da jim je bilo videti samo gornji del telesa.

Čim dalje je strmela mala mamka vanje, tem mirnejša je postajala. Strah je zbežal, na njegovo mesto pa je stopilo srčno sočutje do teh trpečih bitij. Tu ni nobenega prestanka v mukah, nobenega mirnega mesta za ranjene noge, ki morajo tekat po ledenu, ki reže kot nabrušeno jeklo. In kako jih zebe, kako trepetajo od mraza in kako sklepetajo z zobmi! Vsi, tisti, ki so okamevati. Vse večer je vrtala po svojih možganih, kako ostrem, pekočem, neznošem mrazu.

(Konec prih.)